

Sykler ungdom mindre?

Analyse av reisevaner etter år 2000

TØI rapport 2149/2026 • Forfattere: Berit Grue, Aslak Fyhri • Oslo 2026 • 32 sider

- Sykkelbruken blant ungdom har gått tydelig ned, særlig blant 13–18-åringene og unge voksne 19–24 år, mens sykkelandelen for voksne samlet sett har økt i samme periode.
- Nedgangen er sterkest de siste 6–7 årene, og bekreftes også når det kontrolleres for alder, kjønn, bosted og årstid i multivariate analyser.
- Reduksjonen skjer særlig på korte reiser, der sykling i økende grad erstattes av gange, kollektivtransport og nye transportformer som elsparkesykkel. Samtidig har reiseavstandene økt, mest for tenåringene, og flere reiser lenger enn sykkelavstand, både til skole og på andre typer reiser.
- Nedgang i sykkelbruk på skolereiser er mest knyttet til redusert sykkelbruk blant de yngste tenåringene (13–15 år). Eldre tenåringene og unge voksne har generelt lavere sykkelbruk, og i disse gruppene har nedgangen særlig skjedd på fritidsreiser. Samlet for aldersgruppene 13–24 år står fritidsreisene for den største delen av nedgangen i sykkelbruk.
- Datagrunnlaget gir begrenset innsikt i årsaker, og rapporten peker på et klart behov for mer målrettet datainnsamling om ungdoms sykkelbruk, rammebetingelser og samspill med nye transportformer.

Omfang og utvikling (2000–2025)

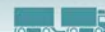
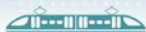
Rapporten dokumenterer en tydelig nedgang i sykkelbruk blant ungdom, særlig fra rundt 2018 og fram til 2023/24. Over hele perioden fra 2001 til 2023 er nedgangen statistisk signifikant, men hoveddelen av fallet har skjedd de siste 6–7 årene. For voksne har sykkelbruken derimot økt.

Geografiske variasjoner

Det finnes ikke klare eller entydige geografiske forskjeller i nedgangen blant ungdom. Analysene viser ingen statistisk sikker forskjell mellom store byområder og resten av landet. For voksne er økningen i sykling derimot sterkest i byene.

Årsaker

Datagrunnlaget gir begrenset mulighet til å forklare hvorfor syklingen har gått ned. Rapporten peker på plausible forklaringer som økt bruk av elsparkesykkel, lengre reiseavstander til skole,

endrede rammebetingelser og vaner, men kan ikke empirisk fastslå hvilke mekanismer som er viktigst.

Reiseformål

Skolereiser forklarer en del av nedgangen, som kan knyttes til redusert sykkelbruk blant de yngste tenåringene (13-15 år). Det gjelder både til skole og fritidsaktiviteter. De eldre tenåringene og unge voksne har generelt lavere sykkelbruk, og blant disse har nedgangen i sykling skjedd på andre reiser, særlig fritidsreiser. Til sammen for aldersgruppene 13-24 år står fritidsreisene for den største delen av nedgangen for sykkelbruk på reiser.

Andre transportformer og reiseomfang

På korte reiser erstattes sykling i økende grad av gange, kollektivtransport og elsparkesykkel. Det nye tilskuddet, elsykkel, bidrar til å opprettholde sykkelbruk på litt lengre strekninger. Det er ikke tydelige tegn til at ungdom reiser vesentlig mindre totalt sett; endringene handler primært om transportmiddelvalg.

Tid brukt på sykkel vs. antall turer

Rapporten analyserer hovedsakelig andeler reiser og sannsynlighet for sykkelbruk, ikke samlet tidsbruk. Det er derfor ikke mulig å si sikkert om tidsbruken på sykkel er redusert mer eller mindre enn antall turer.

Betydning av undersøkelsesmetode

Endringer i datainnsamlingsmetode i RVU, særlig overgangen til mer webbasert innsamling, har påvirket registrert reiseomfang. Dette kan gi kunstig store endringer i nivå, men multivariate analyser og justeringer tyder på at den observerte nedgangen i sykling blant ungdom er reell, ikke kun metodisk.